

Výroční zpráva o implementaci programu Životní prostředí 2014 - 2020 za roky 2014 a 2015

SHRNUTÍ PRO VEŘEJNOST

(čl. 50 odst. 9 nařízení (EU) č. 1303/2013)

Operační program Životní prostředí 2014 - 2020 (OPŽP 2014-2020) byl EK schválen dne 30. 4. 2015. Je zacílen na příspěvek k dosažení základních cílů strategie Evropa 2020 v oblasti životního prostředí, tedy na adaptaci na změny klimatu, snižování emisí, zachování přírodních a krajinných hodnot, zvyšování energetické účinnosti a zvyšování podílu energie z obnovitelných zdrojů a dále k dosažení cílů její stěžejní iniciativy Evropa účinněji využívající zdroje. Na základě analýz vývoje a trendů byly stanoveny následující tematické prioritní osy (PO), které jsou dále rozděleny na specifické cíle (SC):

PO 1: Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní

- SC 1.1: Snižit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod
- SC 1.2: Zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství
- SC 1.3: Zajistit povodňovou ochranu intravilánu
- SC 1.4: Podpořit preventivní protipovodňová opatření

PO 2: Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech

- SC 2.1: Snižit emise z lokálního vytápění domácností podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek
- SC 2.2: Snižit emise stacionárních zdrojů podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek
- SC 2.3: Zlepšit systém sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů

PO 3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika

- SC 3.1: Prevence vzniku odpadů
- SC 3.2: Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů
- SC 3.3: Rekultivovat staré skládky
- SC 3.4: Dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže
- SC 3.5: Snižit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení

PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu

- SC 4.1: Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území
- SC 4.2: Posílit biodiverzitu
- SC 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny
- SC 4.4: Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech

PO 5: Energetické úspory

- SC 5.1: Snižit energetickou náročnost u veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie
- SC 5.2: Dosáhnout vysokého energetického standardu nových veřejných budov

OPŽP 2014 - 2020 tvoří celkem 6 PO, které jsou spolufinancovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondu soudržnosti (FS).

Rozdělení finanční alokace EU v EUR pro PO OPŽP 2014-2020:

Číslo PO	Název PO	Fond	Podíl na celkové alokaci	Příspěvek Společenství
1	Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní	FS	29,15%	768 767 183
2	Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech	FS	17,21%	453 819 065
3	Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika	FS EFRR	17,41%	458 819 995
4	Ochrana a péče o přírodu a krajinu	EFRR	13,34%	351 735 069
5	Energetické úspory	FS EFRR	20,09%	529 626 952
6	Technická pomoc	FS	2,80%	73 824 600
Celkem			100,00%	2 636 592 864
Celkem FS			85,03%	2 241 768 844
Celkem EFRR			14,97%	394 824 020

V roce 2015 bylo ve všech výše uvedených tematických prioritních osách (PO 1 až PO 5) vyhlášeno celkem 24 výzev s celkovou alokací ve výši cca 27,3 mld. Kč / 1 mld. EUR celkových způsobilých výdajů (CZV) (21,1 mld. Kč / 0,8 mld. EUR prostředků EU). Jednalo se o 14 kolových a 10 průběžných výzev, přičemž do konce roku byl ukončen příjem projektových žádostí u 12 z nich. Dále byly vyhlášeny 2 výzvy na technickou pomoc (PO 6) s celkovou alokací ve výši cca 2,4 mld. Kč / 88 mil. EUR CZV (2,03 mld. Kč / 75 mil. EUR prostředků EU), které budou otevřeny až do konce programového období (prosinec 2023). Celkem tak bylo v roce 2015 vyhlášeno prvních 26 výzev s alokací ve výši cca 30 mld. Kč / 1,1 mld. EUR CZV (23 mld. Kč / 0,9 mld. EUR prostředků EU). Žadatelům tak bylo umožněno podat projektové žádosti na více než 30 % alokace programu.

V rámci již uzavřených výzev bylo do konce roku zaregistrováno 1 138 projektových žádostí v hodnotě cca 18,5 mld. Kč / 0,7 mld. EUR CZV (12,8 mld. Kč / 0,5 mld. EUR prostředků EU), přičemž alokace těchto výzev činila cca 10,4 mld. Kč / 0,4 mld. EUR CZV (9,2 mld. Kč / 0,3 mld. EUR prostředků EU). Došlo tak k výraznému převýšení alokace uzavřených výzev. Dalších 81 projektových žádostí ve výši 3 mld. Kč / 0,1 mld. EUR CZV (2,5 mld. Kč / 0,09 mld. EUR prostředků EU) bylo zaregistrováno ve výzvách s termínem uzavření po 1. 1. 2016. Mezi uzavřenými výzvami byly i průběžné výzvy č. 1 a 2, které byly vyhlášeny pro úspěšné žadatele z 61. fázovací výzvy OPŽP 2007-2013.

Mezi výzvy u nichž poměr finančního objemu zaregistrovaných projektových žádostí vůči alokaci přesáhl výši 190 %, patří již uzavřené výzvy č. 4 (PO 1, SC 1.4), 7 (PO 3, SC 3.4) a 8 (PO 2, SC 2.2). Naopak v rámci uzavřených výzev č. 1 a 2 (tzv. fázovací výzvy PO 1) a výzvy č. 11 (PO 4, SC 4.2) došlo k nenaplnění předpokládané alokace výzev, a to o více než 45 %. (Alokace výzev 1 a 2 nebyla naplněna, ale byly podpořeny požadavky všech fázovaných projektů.) Žadatelé podali nejvíce projektových žádostí v rámci výzvy č. 5 (PO3, SC 3.2), a to 465 žádostí ve výši cca 2 mld. Kč / 76 mil. EUR CZV (1,7 mld. Kč / 64 mil. EUR prostředků EU).

Dle výše uvedených údajů největšího pokroku za rok 2015 dosáhla PO 2, kde byly zaregistrovány projektové žádosti na 70 % alokace této PO. Nejmenšího pokroku bylo zatím dosaženo v PO 5, kde do

konce roku 2015 bylo zaregistrováno pouze 5 projektových žádostí, a to na 0,02 % alokace této PO. Vzhledem ke skutečnosti, že výzvy v rámci PO 5 byly vyhlášeny až v posledním čtvrtletí 2015 s datem ukončení příjmu žádostí v dubnu a říjnu 2016, byla řada projektových žádostí (cca 136) ke konci roku 2015 ve stavu rozpracování.

V prosinci 2015 došlo k vydání první řídících dokumentů - právních aktů, a sice sloučených Registrací akce s Rozhodnutím o poskytnutí dotace, které byly vydány všem 14 krajům České republiky, jakožto žadatelům v rámci SC 2.1 v PO 2 - Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech. Jednalo se o 16. výzvu na tzv. kotlíkové dotace, kdy v rámci krajů budou konečnými uživateli jednotlivé domácnosti. Objem CZV u těchto projektů dosáhl cca 3 mld. Kč (cca 110 mil. EUR). Ihned poté, ještě v roce 2015, byly některým krajům uvolněny první finanční prostředky z OPŽP 2014-2020, a sice ve výši cca 3,5 mil. Kč (0,1 mil. EUR). Prostředky byly určeny na neinvestiční výdaje žadatelů, především pak na zajištění dostatečné administrativní kapacity krajů a na podporu publicity kotlíkových dotací. U ostatních zaregistrovaných projektových žádostí probíhalo do konce roku 2015 posuzování a hodnocení žádostí.